

Nora Vinjor Resseland

AGDER
fylkeskommune

Handlingsprogram (2023-2027)

Regional plan for bolig, areal og transport i kristiansandsregionen.
Vedtatt av fylkestinget i juni 2023.

INNHOLD

Innledning	3
Plantema 1. Verdifulle arealer	4
Plantema 2. Attraktive byer, steder og boliger	5
Plantema 3. Arbeidsplasser og næringsliv	6
Plantema 4. Miljøvennlig, effektiv og trygg transport	7
Plantema 5. Samfunnssikkerhet og klimatilpasning	8

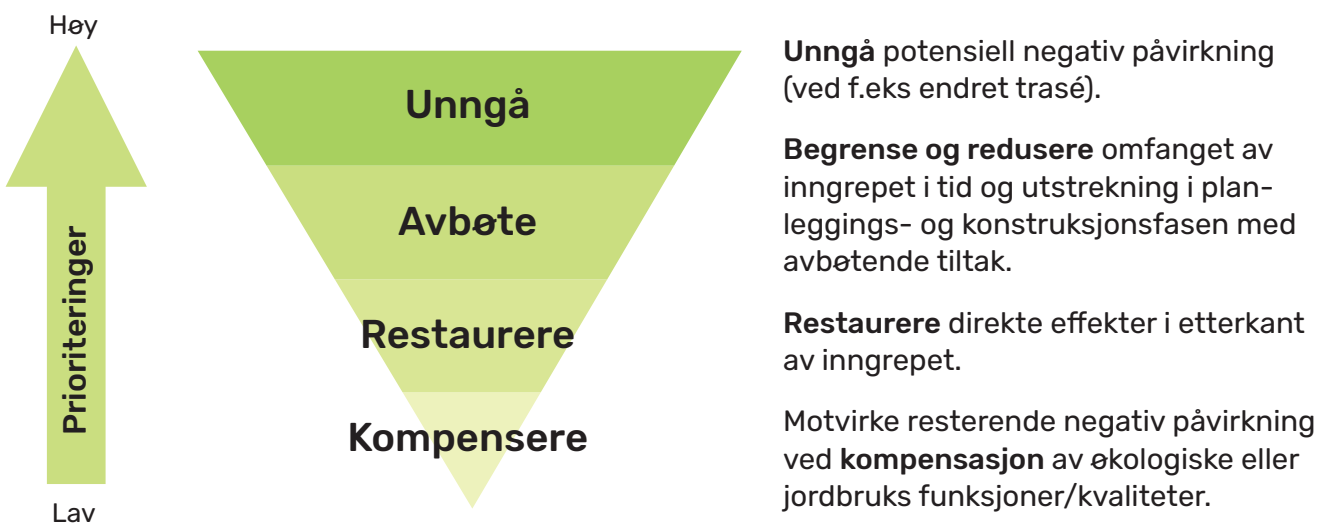
Innledning

Regional plan for kristiansandsregionen er utarbeidet etter plan- og bygningsloven. Planen gjelder kommunene Birkenes, Iveland, Kristiansand, Lillesand, Lindesnes og Vennesla, og skal legges til grunn for regionale organers virksomhet og for kommunal og statlig planlegging og virksomhet i regionen (jf. plan- og bygningsloven §8-2). Til regionale planer skal det utarbeides et handlingsprogram.

Planen og handlingsprogrammet ble vedtatt av Agder fylkesting i juni 2023 og har en tidshorisont mot 2050. Handlingsprogrammet gjelder i utgangspunktet fram til 2027. Det kan rulleres tidligere ved behov.

Plantema 1. Verdifulle arealer

Tiltak	Hvordan	Hvem
1. Arbeide for å kartlegge naturverdier og jordkvalitet.	Kontakt mot nasjonale myndigheter og kompetanseinstitusjoner som NINA og NIBIO.	Agder fylkeskommune, kommunene, statsforvalteren og frivillige organisasjoner.
2. Godt samarbeid mellom Agder fylkeskommune og de seks kommunene i kristiansandsregionen om arealregnskap.	Kompetanseheving gjennom fagdager og kurs. Dialog og veiledning i planprosesser.	Agder fylkeskommune. Kommunene.
3. Være spesielt oppmerksom på myr og torvmark i konsekvensutredninger og planarbeid.	Streng gjennomgang ved alle typer arealplaner og reguleringsplaner. Bruke Miljødirektoratets faglige grunnlag og "tiltakshierarkiet".	Agder fylkeskommune, kommunene og statsforvalteren.
4. Vurdere å fjerne gamle vegstrekninger og tilbakeføre dem til natur. Utarbeide en oversikt over andre områder som kan være aktuelle for restaurering.	I forbindelse med planlegging av større vegprosjekter.	Agder fylkeskommune og kommunene.
5. Vurdere å kjøpe opp eiendommer i strandsonen ved mulighet, for å ivareta sammenhengende, offentlige friluftsområder.	Budsjettere med dette, og gi fagansvar til relevant avdeling.	Agder fylkeskommune og kommunene

Figur: Tiltakshierarkiet for å begrense (avbøte) eller restaurere deler av de økologiske funksjonene i forbindelse med naturinngrep og bærekraftig arealbruk.

Plantema 2. Attraktive byer, steder og boliger

Tiltak	Hvordan	Hvem
1. Legge til rette for dagligvarebutikker, skoler og barnehager i nærmiljøene, i definerte sentre.	Arbeide med dette i kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner.	Kommunene Fylkeskommunen som planveileder og høringsinstans.
2. Starte opp prosjekter for å tilbakeføre frigjorte arealer, f.eks. p-plasser, til grøntområde.	Gjennom god medvirkning og idéutvikling i planarbeid og ved utlysning av stedsutviklingsmidler.	Kommunene og varierende samarbeidspartnere,- inkludert Agder fylkeskommune.
3. Starte pilotprosjekter med utleieboliger/eie til leie og alternative boformer i en til tre kommuner.	Sjekke ut erfaringer fra andre fylker og finansieringsmuligheter	Husbanken Sør, utbyggere, Statsforvalteren i Agder og Agder fylkeskommune.
4. Jobbe for aldersvennlige boliger på alle "80-prosentsteder". Vurdere utleiemodell.	I samarbeid mellom det offentlige og private bør det utvikles nye boformer med kort avstand til daglige gjøremål og med fellesfunksjoner som fremmer fysisk og sosial aktivitet slik at man kan mestre hverdagen og leve selvstendig i eget hjem lengst mulig. Dele erfaringer fra Åkle/Iveland, Kvinesdal m.fl. og finne ut hva som er ønskelig og mulig andre steder.	Kommunene i samarbeid med Husbanken Sør, utbyggere, Agder fylkeskommune og Statsforvalteren i Agder.
5. Kartlegge og registrere viktige områder for trivsel og aktivitet.	Arbeide med dette i kommuneplanens arealdeler og reguleringsplanene.	Kommunene.

Plantema 3. Arbeidsplasser og næringsliv

Tiltak	Hvordan	Hvem
1. Kartlegge og evaluere samlede næringsarealer i kristiansandsregionen. Vurdere muligheter for for- tetting og transformasjon.	Bygge videre på kartleggingen som er påbegynt.	Kommunene. Agder fylkeskommune. Region Kristiansand. Næringslivet.
2. Innhente og dele kunnskap om planlegging for sirkulære løsninger.	Samarbeid med UiA og aktuelle næringsklynger.	Agder fylkeskommune, UiA, aktuelle næringsklynger, kommuner.
3. Oppdatere ABC-klassifiseringen jevnlig, som et hjelpemiddel for å plassere rett virksomhet på rett plass.	Bruke anerkjente analysemetoder.	Agder fylkeskommune.
4. Arbeide for kunnskapsdeling, funksjonsdeling og kortreiste verdikjeder innen satsinger på grønn energi og industri.	Forsknings- og utviklingssamarbeid.	UiA, aktuelle næringsklynger, kommuner og Agder fylkeskommune.
5. Utvikle regionens viktige næringer innen skogbruk, treindustri og reiseliv på bærekraftig vis.	Forsknings- og utviklingssamarbeid.	Aktuelle næringsklynger, kommuner og Agder fylkeskommune.

Plantema 4. Miljøvennlig, effektiv og trygg transport

Tiltak	Hvordan	Hvem
1. Prioritere slik at kollektivtilbud og trygge gang- og sykkelveger er på plass før folk flytter inn i boligfelt og før arbeidsintensive virksomheter starter opp.	Følge dette opp i reguleringsplanprosesser.	Kommunene, Agder fylkeskommune, Statsforvalteren, Statens vegvesen.
2. Prøve ut og evaluere soneinndeling og normkrav for parkering av privatbiler og sykler (planretningslinje 4.6). Sørge for at parkering for forflytningshemmede er godt ivaretatt.	Kommunene avgrensner parkeringssonene nøyaktig, og følger opp med tiltak. Positive stimulerings- og belønningstiltak prøves ut.	Kommunene, Agder fylkeskommune.
3. Starte forsøksordninger med bestillingstransport/Svipp, som også gjelder ungdom, på steder uten et godt ordinært kollektivtilbud. Informere aktivt om eksisterende bestillingstilbud.	Interesserte kommuner tar initiativ til samarbeidsprosjekt. Agder fylkeskommune arbeider med modell for finansiering og igangsetting, i samarbeid med AKT, når prosjektstart er vedtatt.	Kommunene, Agder fylkeskommune, Agder kollektivtrafikk.
4. Utforming/oppgradering av busstopp i tråd med fylkeskommunens/AKTs veileder.	Det lages en oversikt over busstopp som er prioritert for oppgradering.	Agder fylkeskommune.
5. Utrede ordninger med kollektivtilbud til regionalt viktige friluftsområder i helgene.	Kartlegging /prioritering av slike områder, sommer og vinter, startes opp.	Kommunene, Agder fylkeskommune, Agder kollektivtrafikk.

Plantema 5. Samfunnssikkerhet og klimatilpasning

Tiltak	Hvordan	Hvem
1. Vurdere fremtidsscenario for å ta høyde for klimatilpassing og samfunns-trygghet i planleggingen.	Benytte klimaprofil Agder og ROS Agder.	Kommunene, Agder fylkeskommune Statsforvalteren i Agder.
2. Sikring av trygge flomveier, håndtering av overvann, eventuelt forurenset overvann gjennom undersøkelser, veiledning og samordning.	Ansvar for håndtering blir innarbeidet i samfunnsdelen og arealdelen av kommuneplanen, reguleringsplaner og byggesaker. Risiko og sårbarhet. Vannmengder og -kvalitet.	Ansvar: Kommunen. Plan-, bygnings- og vassdragsmyndighet. Forurensningsmyndighet. Veiledningsansvar: NVE Samordningsansvar: DSB og statsforvalteren.
3. Kunnskap om områdestabilitet økes og legges til grunn for planlegging gjennom: kartlegging, risikoanalyser og vurdering av områdestabilitet og opplæring.	Samarbeid med NVE om utredninger. Gjøre vurdering av sårbarhet og konsekvens. Øke omfang av grunnundersøkelser i forbindelse med byggeprosjekter. Undersøke noen borepunkter ekstra i områder med kvikkleire eller dårlige grunnforhold. Gjøre vurderinger av områdestabilitet og utredninger i tidlig fase. Intern opplæring for de som befarer ofte, bygge- og driftsledere.	Kommunen, Agder fylkeskommune, NVE, statsforvalteren.
4. Sikre strømforsyning og digital infrastruktur gjennom god samordning.	Benytte statsforvalterens prosjekt på strømforsyning og digital infrastruktur.	Kommune, Agder fylkeskommune, statsforvalteren.

AGDER
fylkeskommune

For mer informasjon: agderfk.no